

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

“ ____ ” _____ 20 ____ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»

за темою:

"Доходи Державного бюджету України: проблеми планування та виконання"

Виконавець

студентка _центру заочної форми навчання
Мітіна А.І.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волохова І.С.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса - 2018

ЗМІСТ

	Стор
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ....	5
1.1. Економічна сутність доходів, їх склад, класифікація та джерела формування.....	5
1.2. Актуальні проблеми щодо планування та виконання плану за доходами Державного бюджету України.....	13
1.3. Нормативно – правове забезпечення формування дохідної частини Державного бюджету України.....	21
РОЗДІЛ 2. ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ.....	28
2.1. Оцінювання виконання плану дохідної частини Державного бюджету України.....	28
2.2. Вплив податкових надходжень на формування дохідної частини Державного бюджету України.....	37
2.3. Вплив економічних і соціальних факторів на планування доходів Державного бюджету.....	44
РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОНАННЯ ДОХОДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ.....	54
3.1. Зарубіжний досвід формування доходів Державного бюджету та можливості його використання в Україні.....	54
3.2. Шляхи вирішення проблем планування та виконання Державного бюджету за доходами.....	63
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	79

ВСТУП

Актуальність дослідження. Доходи державного бюджету забезпечують соціально-економічний розвиток країни як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях, а також надає фінансову підтримку населенню. Важливою умовою виконання бюджетом цієї ролі є збалансування її доходів з видатками. Адже значне перевищення видатків над доходами призводить до економічної кризи, зростання державного боргу, дефіцитів бюджетів усіх рівнів тощо.

Багатогранність економічних відносин, що відбуваються у процесі бюджетного забезпечення соціально-економічного розвитку, вимагає ґрунтовного вивчення характеру та напрямів таких відносин. Державний бюджет впливає на всі процеси, які відбуваються у соціальній та економічній сферах суспільства. Тому актуальним є дослідження методів, видів і джерел формування державних доходів та проведення їх оцінки з метою виявлення шляхів їх збільшення та раціонального використання. На кожному етапі розвитку будь-якої держави питання поповнення доходів державного бюджету та пошук основних резервів їх поповнення і оптимізації є дуже актуальними.

Теоретичний аналіз наукових праць присвячених формуванню доходів бюджету знайшли відбиток у широкого загалу науковців, серед яких зазначимо публікації українських вчених В. Базилевича, С. Буковинського, О. Василика, В. Дем'янишина, О. Кириленко, М. Карліна, В. Кравченка, Ю. Пасічника, Л. Момотюк, А. Єпіфанова, Ю. Коваль та інших засвідчує, що в науковій літературі та численних навчально-методичних публікаціях питання формування та оцінки доходів державного бюджету висвітлено не досить детально. Тому дана проблема потребує подальшого наукового дослідження.

Мета та задачі дослідження. Метою роботи є дослідження діючої практики формування фінансових ресурсів Державного бюджету України

та визначення пріоритетних напрямків вдосконалення планування та виконання доходної частини Державного бюджету.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- визначення економічної сутності доходів Державного бюджету, їх складу, класифікації та джерел формування;
- виявлення проблем щодо планування та виконання плану за доходами Державного бюджету України;
- оцінка виконання плану доходної частини Державного бюджету України;
- аналіз впливу податкових надходжень на формування доходної частини Державного бюджету України;
- дослідження впливу економічних і соціальних факторів на планування доходів Державного бюджету;
- визначення напрямків вдосконалення планування та виконання доходної частини Державного бюджету.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є доходи Державного бюджету України. Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, які виникають в процесі формування доходної частини Державного бюджету України.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є система загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, таких як системний аналіз, синтез, економіко-статистичні методи.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові та законодавчі акти з питань реалізації державної фінансової політики в Україні, звіти Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Державного казначейства України, матеріали Держкомстату України, Рахункової палати України, монографічні дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів.

ВИСНОВКИ

Державний бюджет є головним ланцюгом бюджетної системи. Формування надходжень до бюджету проводиться шляхом перерозподілу доходів, що створюються в країні. Доходи Державного бюджету - це частина централізованих фінансових ресурсів держави, яка необхідна для виконання її функцій. Доходи Держбюджету є суттєвим комплексним фактором впливу на соціально – економічне становище держави, що забезпечує її фінансову стійкість, соціальну стабільність, дає можливість здійснювати перерозподіл коштів на користь пріоритетних галузей економіки, вирішувати проблеми соціального захисту населення.

Усі процеси, що пов'язані з формуванням бюджету та регламентацією доходів відбуваються згідно з бюджетним законодавством України, у склад якого входять наступні закони та нормативно – правові акти: Конституція України, Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет» на відповідний рік, інші закони та нормативно – правові акти, що регулюють бюджетні відносини. Питання наповнення Державного бюджету завжди було й буде актуальним для України, оскільки існує велика кількість невирішених проблем стосовно формування дохідної частини бюджету.

Серед них можна виділити такі, як проблема щорічного невиконання бюджету; прийняття Державного бюджету з дефіцитом; наявність порушень та недоліків у формуванні доходів Державного бюджету, що викликані неналежним контролем за процесом формування дохідної частини бюджету; відсутнє чітке визначення складу доходів, що закріплені за загальним та спеціальним фондами; проблема реалізації стратегічного планування на практиці; неефективна бюджетно-податкова політика тощо.

Перелічені проблеми створюють загрозу своєчасного та в повному обсязі надходження доходів Державного бюджету. У ході проведеного дослідження нами визначено, що:

а) основними проблемами формування податкових надходжень є:

- зі зростанням ставок податків, що збільшило надходження до бюджету коштів, паралельно зростає соціальна напруга в суспільстві, що почала виражатися в недовірі до дій державного апарату, тому випадків ухилення від сплати податків та існування тіньових схем ведення бізнесу стало значно більше;

- відтік іноземних інвестицій та нестабільність національної валюти почали призводити до скорочень на підприємствах, зменшення обсягів їх виробництва або взагалі їх закриття;

- ухилення від сплати податків не тільки підприємств, які по різних причинах не мають можливості сплачувати податки, але й поширюється тенденція до несплати податків фінансово здорових підприємств;

- внаслідок різкого скорочення обсягів імпорту відбулося зменшення частки ввізного мита та відповідне збільшення частки вивізного у загальній структурі податків.

б) основні проблеми формування неподаткових надходжень:

- зменшення доходів від власності та підприємницької діяльності до державного бюджету, причиною якого стала відсутність коштів, що перераховуються до бюджету НБУ;

- зменшення надходженням адміністративних зборів і платежів.

У ході проведеного дослідження було виявлено, що на доходи Державного бюджету впливає велика сукупність факторів, але різною мірою. Серед показників, які впливають на обсяг доходів Державного бюджету наступні: ВВП, індекс споживчих цін, середня заробітна платня, експорт, імпорт, обсяг прямих іноземних інвестицій та обсяг державного і гарантованого державою боргу тощо.

До заходів удосконалення надходжень до Державного бюджету України слід віднести:

- здійснення моніторингу із застосуванням аудиту, аналізу та постійного контролю за стягненням податків, зборів і обов'язкових платежів

та мобілізацією доходів бюджету;

- своєчасна розробка, експертиза, всебічне обговорення й затвердження Верховною Радою проекту «Закону про Державний бюджет" не пізніше грудня кожного поточного року на черговий рік; інвестування бюджетних коштів у розвиток галузей, які втілюють у виробництво наукові досягнення та визначають рівень економічної потужності держави; залучення іноземного капіталу до України;

- впровадження цивільно-правових методів державного контролю за правильністю та своєчасністю сплати податків фізичними і юридичними особами;

- забезпечення стабільності, простоти й однозначності в трактуванні податкового законодавства;

- проведення інвентаризації діючих пільг та пільгових режимів з метою оцінки їх ефективності та доцільності;

- переорієнтація податкової політики із суто фіскальних цілей на стимулювання економічного зростання тощо.

Враховуючи комплекс макроекономічних проблем та загроз, які супроводжують процес позичкового фінансування державних видатків, економічна стратегія держави має бути спрямована на пошук альтернативних джерел поповнення дохідної частини бюджету. В якості такої альтернативи можуть виступити:

- підвищення податку на прибуток для великих підприємств, тобто фінансових та промислово-фінансових груп, які мають значні річні обороти або ж, навпаки, застосування стимулюючої моделі податку на прибуток, де оподаткуванню за звичайною ставкою підлягатиме та частина прибутку, яку акціонери бажатимуть отримати в якості дивідендів. На іншу частину прибутку, яку підприємство планує інвестувати, будуть поширюватися спрощені податкові режими у формі знижених податкових ставок на прибуток, або загалом звільнення від оподаткування тієї частини податку на прибуток, яку підприємство реінвестує у модернізацію;

- запровадження підвищеної ставки ПДВ на товари розкоші;
- розширення групи підакцизних товарів: стягувати податок з операцій придбання товарів, які є товарами преміям - класу та / або шкідливі для здоров'я;
- підвищення ставок екологічного податку;
- оптимізація системи податкових пільг;
- посилення боротьби з мінімізацією оподаткування та ухилянням від сплати податків;
- збільшення кількості послуг, що надаються державними органами та пошук нових видів платних послуг;
- запровадження стратегічного бюджетного планування;
- тощо.

Вивчення і дослідження світового досвіду формування центрального бюджету є важливою передумовою для його удосконалення в Україні. Це несе у собі широкі можливості для ефективного впровадження в нашої країні в умовах утвердження в країні ринкових відносин. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що проведене дослідження дало змогу виявити низку проблемних моментів у процесі планування та формування дохідної частини Державного бюджету, що можуть стати предметом подальших наукових дискусій та досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилевич В. Д. Державні фінанси: навчальний посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик; за аг. Ред.. Базилевича В. Д. – К. : Атіка, 2002. – 368 с.
2. Бачо Р.Й. Стан формування доходної частини бюджету України в сучасних кризових умовах / Р.Й. Бачо, Е.Й. Иллар, Є.Й. Бачо // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. - 2014. - Випуск 1 (42). - С. 140 – 145
3. Біла О. Г. Фінанси: навчальний посібник / О. Г. Біла, І. Р. Чуй; Мін-во освіти і науки України. – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 390 с.
4. Боголіб Т.М. Консервативні підходи до планування бюджету в Україні /Т.М. Боголіб // Актуальні проблеми економіки. – 2015. - №7. - С.343 – 355
5. Брежнєва-Єрмоленко О.В. Роль податкового потенціалу в забезпеченні розвитку регіону / О.В. Брежнєва-Єрмоленко, А.Е. Місюченко // «Молодий вчений». – 2016. - № 12.1 (40) . - С. 651 - 654
6. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року №2456–VI [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
7. Бюджетний моніторинг України / [Електронний ресурс]. Ін-т бюджету та соціально-економічних досліджень. – Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/news/463/>.
8. Владимиров К. М. Бюджетна система : навчальний посібник / К. М. Владимиров, Л. О. Абсава, Л. В. Владимирова,Т. К. Мінза; Мін-во освіти і науки України. – К. : Кондор, 2009. – 220 с.
9. Глухова В. І. Іванова А. П. Аналіз податкових надходжень до державного бюджету України в сучасних умовах / В. І. Глухова, А. П. Іванова // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. - № 5. - С. 111 - 114
10. Глущенко А.С. Фінанси: Навчальний посібник / А.С. Глущенко. – Х.:

ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.

11. Городецька Т.Е., Поровой А.С. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету / Т.Е. Городецька, А.С. Поровой // «Молодий вчений». - 2017. - № 2 (42). - С. 243 - 247
12. Демидович В. В. Напрямки вирішування проблем податкового прогнозування і планування в Україні / В. В. Демидович, Г. М. Бурлуцька, К. С. Трофімова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.taxation.lg.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=97:2010-11-10-20-10-12&catid=41:scientific-conference
13. Дем'янишин В.Г. Теоретична концептуалізація і практична реалізація бюджетної доктрини України: Монографія / В.Г. Дем'янишин. – Тернопіль: ТНЕУ, 2008. – 496 с.
14. Державна казначейська служба України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
15. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.ukrstat.gov.ua/](http://www.ukrstat.gov.ua/)
16. Дорошенко О.О. Особливості формування дохідної частини бюджету України / О.О. Дорошенко // Ефективна економіка. –2015. – №10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/66.pdf
17. Дулік Т. О. Вектори розвитку сучасної фіскальної політики України / Т. О. Дулік, Т. Ю. Александрюк // Мфжнародний науковий журнал. – 2016. – №2. – С. 117 –115.
18. Дяченко С.А. Підвищення прозорості процесу планування Державного бюджету України / С.А. Дяченко, Є.М. Фетіщенко // Державне управління: теорія та практика. - 2016. - № 2 – С. 45 - 56
19. Євтушенко Н.М. Основні напрямки бюджетної політики України на 2017 рік / Н.М. Євтушенко, А.Ю. Царук. - «Молодий вчений». – 2017. - № 2 (42) . - С. 247 - 253

20. Єпіфанов А. О. Бюджет – головна ланка фінансів держави : монографія / А. О. Єпіфанов, І. І. Дьяконова, І. В. Сало. – Суми : УАБС НБУ, 2010. – 201 с.
21. Єфіменко Л.Л. Правове регулювання виконання бюджету в сучасних умовах: стан і шляхи вдосконалення /Л.Л. Єфіменко // Право і суспільство. – 2015. - №6. – С. 123 - 127
22. Єфіменко Т. І. Модернізація фінансової системи України в процесі євроінтеграції. Т. 2 [Текст] / Т. І. Єфіменко, С. С. Гасанов, П. М. Леоненко та ін.; за ред. О. В. Шлапака, Т. І. Єфіменко. – К.: ДННУ «Акад. фін. управління», 2014. – 784 с.
23. Загорський В. С. Фінанси: навчальний посібник / В. С. Загорський, О. Д. Вовчак, І. Г. Благун, І. Р. Чуй. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 247 с.
24. Закон України Про Державний бюджет на 2014 рік №719-7 від 16.01.2014 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140719.html.
25. Закон України Про Державний бюджет на 2015 рік №80-8 від 28.12.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140080.html.
26. Закон України Про Державний бюджет на 2016 рік №928-8 від 25.12.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T150928.html.
27. Закон України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” від 21.12.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
28. Закон України Про Державний бюджет на 2018 рік №928-8 від 25.12.2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T150928.html.
29. Зверяков М. І. Національна економічна система: проблеми теорії / М. І. Зверяков. – Одеса : Астропринт, 2012. – 320 с.
30. Зверяков М. І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської системи [Текст] / М. І. Зверякова, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. - № 4. – С. 3 – 12.

31. Закон України «Про Рахункову палату України» від 11.07.1996 № 315/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – 12.06. – № 24. – ст. 137.
32. Іванов Ю. Функції податків та податкове регулювання / Ю. Іванов // Формування ринкової економіки в Україні. - 2009. - № 19. - С. 36-43
33. Інформація Міністерства фінансів України щодо виконання Державного бюджету України за 2013 – 2016 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukurier.gov.ua/>
34. Карлін М. І. Бюджетна система України: навчальний посібник / М. І. Карлін ; Мін-во освіти і науки України. – К.: Знання, 2008. – 428 с.
35. Касперович Ю. В. Доходи бюджету як детермінанта економічного зростання / Ю. В. Касперович // Ефективна економіка. – 2012. - №10. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1460&p=2>
36. Крисоватий А.І. Податки і фіскальна політика: Навчальний посібник / А.І. Крисоватий, А.І. Луцик. – Тернопіль, 2003. – 312 с.
37. Конституція України : прийн. на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. № 254/96 ВР (із змінами та доповненнями). – К. : Право, 1996. – 38 с.
38. Лазебник Ю. О. Визначення факторів впливу на обсяги податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів України / Ю. О. Лазебник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6813/2/lyodof09.pdf>
39. Матвійчук Н. М. Особливості бюджетного дефіциту України в сучасних умовах [Електронний ресурс] / Н. М. Матвійчук, Н. Ю. Бурлачук, Л. М. Маршук // Молодий вчений. – 2015. – № 5. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/5/45.pdf>.
40. Матвійчук Л.О. Економічна сутність ПДВ та його роль у формуванні доходної частини державного бюджету України / О.Л.Матвійчук // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. - Випуск 11. с. 749 – 752

41. Морозова Г. С. Вплив податку на додану вартість на формування доходів державного бюджету України / Г. С. Морозова, Є. М. Руденко // Економіка та держава. – 2014. - № 8. - С. 42-46
42. Наказ Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11 " Про бюджетну класифікацію "[Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://document.ua/probyudzhethuklasifikaciyaudoc43737.html>
43. Нікітішин А.О., Хозінська І. С., Пасічник В.В. Податкові надходження: сучасний стан та роль у бюджетній політиці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/32_PRNT_2013/Economics/3_149335.doc.htm
44. Павлюк К.В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки: Монографія / К.В. Павлюк. – К.: НДФІ, 2006. – 584 с.
45. Павелко А.В. Бюджетная политика в современных условиях / А.В. Павлюк // Развитие финансовой системы Украины в условиях экономических преобразований: Всеукр. научно-практической. конф. (Киев, 15-16 апр. 2015 г.): Тезисы доп. / И.Я. Чугунов, М.В. Тарасюк, Т.В. Канева и др.; отв. за вып. И.Я. Чугунов. – К. Киев. нац. торг.-экон. ун-т, 2015. – 258 с.
46. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України : навчальний посібник / Ю. В. Пасічник; Мін-во освіти і науки України. – К. : Знання-Прес, 2006. – 607 с.
47. ПДВ-2016: нововведення у сплаті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rbc.ua/ukr/opinion/nds-2016-novshestva-uplate-administriruvani-1453898874.html>
48. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – 08.04. – № 13 – 16. – С. 556. – ст. 112.
49. Про доступ до публічної інформації [Електронний ресурс]: закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>
50. Ружицький І.Ю. Управління доходами державного бюджету у системі забезпечення макрофінансової стабільності в Україні: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Ігор Юрійович Ружицький. – Чернігів: Чернігівський національний технологічний університет, 2016. – 24

с.

51. Слободянюк Н.О. Проблемні питання формування дохідної частини бюджету: сучасні реалії / Н.О. Слободянюк Н.О., К.І. Шикор // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2017. – випуск 15. - С. 554 – 558
52. Соколовська А.М. Податкова система держави: теорія та практика становлення: автореф. дис. докт. екон. наук: 08.04.01 – фінанси, грошовий обіг і кредит / Алла Михайлівна Соколовська. – Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченко, 2002. – 28 с.
53. Солдатенко О. Актуальні питання вдосконалення бюджетного законодавства України / О. Солдатенко, І. Науменко //Юридична Україна. – 2013. - №11. – С. 42 - 57
54. Сушко Н. І. Державний бюджет як об'єкт казначейського обслуговування бюджетних коштів / Н.І. Сушко // Наукові праці НДФІ. - 2016. - № 2 (75). - С. 5-25
55. Тарасюк М. Формування доходів бюджету в умовах трансформації економіки / М. Тарасюк // Вісник КНТЕУ. Фінанси та банківська справа. – 2015. - №5. - С. 63 – 70
56. Тулай О. І. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність : монограф. / О. І. Тулай. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 416 с.
57. Фінансовий портал «Міністерство фінансів України»: «Валовий внутрішній продукт України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfi.com.ua/index/gdp/>
58. Фінанси: Підручник / [За ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова]. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
59. Хмарук Ю.В. Формування системи доходів Державного бюджету України в умовах розбудови ринкової економіки: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / Юлія Віталіївна Хмарук. – Львів: Львівський національний університет ім. Івана Франка, 2011. – 23 с.

60. Ціна держави. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// cost.ua/files/budget_](http://cost.ua/files/budget_)
61. Чернов П. Розвиток прогнозування і планування податкових надходжень до бюджету України / П. Чернов // Економіка. - 2015. - № 1. - С. 48 – 54
62. Шаманська В.Г. Неподаткові надходження: проблеми та роль у доходах бюджету держави / В. Г. Шаманська // Фінанси України. – 2011. - № 15. – С. 186-191.
63. Щербіна В.В. Модель підвищення ефективності макроекономічного прогнозування та планування доходів державного бюджету України/ В.В. Щербіна // Академічний огляд. - 2017. - № 1 (46). - с. 44 – 53
64. Юрій С.І. Фінанси : навчальний посібник / С.І. Юрій, В.М. Федосов; Мін-во освіти і науки України. – К.: Знання, 2008. – 611 с.
65. Офіційний портал Одеської області
https://oda.odessa.gov.ua/finansy_ta_biudzheth.html
66. European Commission “Taxation trends in the European Union – Data for the EU Member States, Iceland and Norway” Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. – 308 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
67. 53. Tax policy reforms in the Slovak Republic [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd.org/tax/tax-policy/37154700.pdf>
68. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://newwest.media/article/2018/1/31/ukrayina-39-ta-v-reytingu-vidkritosti-byudzhethiv>